

D 19/08

1 Inledning

A-son har varit föremål för FAR SRS kvalitetskontroll. Av kvalitetskontrollantens rapport framgår att hon har bedömt att A-son inte kan anses bedriva sin revisionsverksamhet enligt god revisionsstandard. Kontrollanten har grundat denna bedömning på att hon funnit att A-sons dokumentation av genomförd revision är bristfällig, att han inte har granskat väsentliga granskningsområden samt att han inte heller i övrigt har utfört revisionerna i enlighet med Revisionsstandard i Sverige RS.

Rapporten har föranlett RN att öppna detta disciplinärende för att göra en kompletterande utredning av de brister som konstaterats vid kvalitetskontrollen. RN:s utredning har omfattat en kontroll av de revisionsuppdrag (tre stycken) och räkenskapsår som ingått i kvalitetskontrollantens granskning. Nedan kommenteras två av dessa, nämligen agenturbolaget (räkenskapsåret 2005-05-01–2006-04-30) och oljebolaget (räkenskapsåret 2005). Vidare har RN granskat ytterligare ett av A-sons revisionsuppdrag. RN:s iakttagelser har sammanfattats i en promemoria över vilken A-son beretts tillfälle att yttra sig.

Enligt egen uppgift hade A-son, när disciplinärendet initierades, 30 aktiva revisionsuppdrag. Han utövar sin revisionsverksamhet i den enskilda firman X (revisionsbyrån). Endast A-son är verksam i revisionsbyrån.

2 A-sons dokumentation

Kvalitetskontrollanten har antecknat att dokumentation ofta saknas rörande A-sons överväganden och slutsatser vilket gör att det är svårt att ur dokumentationen utläsa vad som granskats och på vilket sätt granskningen utförts.

RN har vid sin kompletterande utredning funnit att A-sons dokumentation till stor del består av dokument benämnda Försättsblad. På dessa har påståenden kommenterats med u.a. eller ET (ej tillämpligt) och frågor besvarats med Ja eller Nej. Endast i undantagsfall finns kortfattade kommentarer. Vidare finns ett dokument benämnt PM som är en sammanfattning av kommentarerna på försättsbladen.

A-son har uppgett att han av kontrollanten har fått tips om hur granskning av årsredovisningar kan göras för att undvika enbart ja- eller nej-svar. Han har tillagt att det finns en mängd områden för vilka han omedelbart måste förbättra sin dokumentation. A-son har i yttrande till RN hävdade att han har utfört granskningar inom samtliga de områden som kontrollanten har kommenterat men att hans kontroller tyvärr är bristfälligt dokumenterade. Som framgår nedan har han också, vad gäller RN:s frågor, uppgett att granskningar har utförts. Han har dock inte verifierat sina uppgifter med någon dokumentation.

RN gör följande bedömning.

Bestämmelser om dokumentation finns i 24 § revisorslagen (2001:883) och i 2-5 §§ Revisorsnämndens föreskrifter (RNFS 2001:2) om villkor för revisorers och revisionsbolags verksamhet. En godkänd eller auktoriserad revisor ska dokumentera sådana förhållanden som har betydelse för att ge bevis till stöd för uttalandena i revisionsberättelsen och som bevis för att

revisionen har planerats och utförts enligt god revisionssed. Dokumentationen ska vara tydlig och sammanställd på ett överskådligt sätt. Av dokumentationen ska bland annat framgå hur granskningen har planerats, vilken granskning som har genomförts, vilka iakttagelser som har gjorts och vilka slutsatser som har dragits. Underlåtenhet att fullgöra dokumentationsskyldigheten på ett riktigt sätt bedöms som allvarlig eftersom den omöjliggör en analys och en tillfredsställande bedömning av arbetet i efterhand.

RN:s genomgång av A-sons dokumentation över sina granskningar visar att denna, beträffande samtliga fyra av RN granskade revisionsuppdrag, inte uppfyller de krav som ställs i revisorslagen och i RN:s föreskrifter. A-son har härmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Den dokumentation som A-son har tillställt RN är så bristfällig att den inte utgör ett fullgott underlag för bedömning av hans revisionsarbete. Den omständligheten att en revisor inte dokumenterar sina granskningsåtgärder enligt gällande föreskrifter innebär i och för sig inte att det är visat att revisorns åtgärder varit otillräckliga. I ett sådant fall får dock en stor del av tillsynsmyndighetens bevisbörda anses övergå på revisorn. Det innebär att revisorn måste kunna redogöra för sin granskning på ett sådant sätt att det vid en helhetsbedömning framstår som sannolikt att de påstådda åtgärderna utförts och att de haft sådan inriktning och omfattning att de kunnat tjäna som underlag för välgrundade slutsatser. Vid denna bedömning bör bl.a. beaktas hur pass detaljerade uppgifter revisorn lämnat om sina granskningsinsatser.

Som framgått ovan har RN granskat A-sons revisionsarbete i totalt fyra revisionsuppdrag, varav två inte närmare kommenteras i detta beslut. RN konstaterar att A-son beträffande dessa två senare uppdrag på ett detaljerat och trovärdigt sätt har beskrivit de revisionsåtgärder som han har vidtagit och som inte framgår av hans dokumentation. RN har därför, beträffande dessa två uppdrag, inte funnit skäl att ifrågasätta att kontroller har utförts på de sätt som A-son har beskrivit.

3 Agenturbolaget

Agenturbolaget bedriver handel med kläder och konfektionsvaror. Under år 2005/06 skedde detta dels genom agenturverksamhet, dels genom detaljhandelsverksamhet. A-son har i sin revisionsberättelse, daterad den 22 november 2006, bl.a. uttalat att redovisningen ”under räkenskapsåret varit släpande med felperiodisering vid redovisningen av mervärdesskatt som följd”. Han har dock uttalat att årsredovisningen hade upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554), frånsett att den inte hade upprättats i tid.

På ett dokument benämnt Kunskap om verksamheten har A-son antecknat att bolagets redovisning har varit släpande och att resultatutfall inte kunnat följas upp kontinuerligt. Av dokumentet framgår också att en redovisningskonsult har upprättat hela årets redovisning på en gång. A-son har vidare antecknat att butiksförsäljning och utförsäljningar huvudsakligen skedde via kassaregister men att försäljning också har skett direkt från lager i hemmet. Denna hade inte redovisats löpande utan lagts in vid bokslutet. Av A-sons dokumentation kan dock inte utläsas att han har reflekterat över om bristerna i bolagets bokföring var så allvarliga att han skulle ha vidtagit de i aktiebolagslagen (2005:551) föreskrivna åtgärderna vid misstanke om brott.

A-son har på ett dokument benämnt Förvaltningsrevision antecknat att intäkter/ kostnader samt tillgångar/skulder har nettobokförts. Enligt hans noteringar var skälet härtill att det var omöjligt att rekonstruera leverantörsreskontra och kundfordringar eftersom redovisningen skedde sent. Av A-sons dokumentation kan inte utläsas att han har reflekterat över att bolaget på grund av dessa allvarliga brister inte hade uppfyllt kraven i årsredovisningslagen på bruttoredovisning. A-son har av RN ombetts att närmare beskriva hur denna nettoredovisning har skett och att förklara varför han, i sin revisionsberättelse för år 2005/06, inte har anmärkt på denna nettoprincip.

I en av A-son upprättad revisionsplan har antecknats att den interna kontrollen var ”mycket dålig” och att han under flera år hade påpekat dessa brister. Av dokumentationen kan inte utläsas att det finns någon koppling mellan hans iakttagelser om bristfällig intern kontroll och genomförda revisionsåtgärder.

Agenturbolaget bedriver bl.a. detaljhandelsverksamhet vilket medför en omfattande kontant-hantering. I det material som tillställts RN finns ingen dokumentation om hur kassa-registerfunktionen fungerar. A-son har i sin revisionsplan antecknat att bolaget hade bristande kassarutiner och redovisningsrutiner och att detta medförde hög risk för oegentligheter och fel. Av den dokumentation som tillställts RN kan dock inte utläsas att någon granskning skett av bolagets kontanthantering eller att någon bedömning skett av dess kassarutiner. Inte heller finns anteckningar om att sådana kontroller har skett vid några revisioner avseende tidigare räkenskapsår. Av A-sons dokumentation kan inte heller utläsas att han har granskat kassa-registersystemet. A-son har av RN ombetts att kommentera dessa iakttagelser, att beskriva hur kassaregisterfunktionen fungerade och att bifoga dokumentation som verifierar hans uppgifter.

Posten varulager togs upp till 1,4 mnkr (50 procent av balansomslutningen). A-son har i sin revisionsberättelse uttalat bl.a. följande: ”Vid varulagervärderingen har inte varorna värderats vara för vara utan man har tillämpat ett genomsnittspris på antalet varor vad avser halva lagret.” A-son har i ett dokument benämnt Rutinbeskrivningar uppgett att lagret i bolagets butik inventerades en gång årligen och togs upp till anskaffningsvärde. Han har vidare antecknat att grossistverksamheten hade ökat under år 2005/06 och att detta hade inneburit en kraftig lagerökning i ägarens privata garage och uterum (ca 73 procent av det totalt redovisade lagervärdet). Dessa varor låg i kartonger och har inte inventerats post för post. Ett snittvärde på 75 kr per plagg har dock beräknats.

I ett annat dokument, benämnt Redovisningsprinciper, har A-son antecknat att lagret tagits upp till det lägsta av anskaffnings- och nettoförsäljningsvärdet och tillagt följande: ”Observera dock den generella prissättningen på lager i hemmet.” På försättsbladet avseende varulager har A-son antecknat att även lager i butik delvis hade värderats till viss summa per plagg.

A-son har vidare antecknat att han hade priskontrollerat 20 poster mot inköpsfakturer. I hans dokumentation finns några fakturakopior. Det finns dock inget som visar att han har kontrollerat några lagerlistor mot dessa fakturer. Av A-sons dokumentation kan inte heller utläsas att han har utfört någon kontroll av lagrets existens, vare sig det som fanns i butiken eller det som fanns hemma hos bolagets ägare. A-son har ombetts att kommentera detta och beskriva eventuella kontroller samt att uppge när han (vid revisionsberättelsens undertecknande den 22 november 2006) senast hade närvarit vid inventering och bifoga dokumentation från denna granskning.

Som framgått ovan har A-son i sin revisionsberättelse anmärkt på att varorna värderats till ett genomsnittspris. Han har dock inte angett hur stort fel som uppkom i balansposten på grund av detta. A-son har förelagts att uppge hur stort fel som uppkom på grund av denna värderingsprincip och att förklara varför han trots detta fel ansåg sig kunna uttala att årsredovisningen gav en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning samt tillstyrka fastställande av resultat- och balansräkningar.

A-son har anfört följande.

Bolagets redovisning var sen och avseende ett par räkenskapsår inte upprättad förrän efter balansdagen. Mycket kompletterande information har begärts av redovisningsbyrån och genomgångar har krävts. Bolagets resultat och ställning har inte löpande kunnat följas. A-son har, efter att ha tagit del av RN:s promemoria, tillagt att det fanns allvarliga brister i bokföringen främst på grund av att bolaget hade problem med en redovisningskonsult under åren 2004–2005. På RN:s fråga har A-son uppgett att han bedömde att det rörde sig om ett bokföringsbrott och har hävdad

att han övervägt anmälan men avstått eftersom styrelsen inte avsiktligt medverkat till försummelsen och på grund av att redovisningen fungerat före och efter åren 2004–2005.

Vad gäller kontanthantering har A-son uppgett att försäljningen i butik registrerades i ett icke certifierat kassaregister och kontrollremsorna sattes dagligen upp på ett papper tillsammans med kontokortsslipar. Kontrollremsorna arkiverades tillsammans med övrigt redovisningsmaterial. A-son säger sig ha kontrollerat kontoutdraget för kassa hos redovisningsbyrån och funnit att kassasaldona var rimliga. Han har inte verifierat sina uppgifter med någon dokumentation.

Vad beträffar lagrets existens har A-son uppgett att han inte hade närvarit vid inventering i bolaget men har hävdats att han hade kontrollerat rutinerna vad avsåg lager i butiken. På RN:s fråga när A-son senast hade närvarit vid inventering har A-son uppgett att han varit närvarande vid en inventering i maj 2001 och har tillställt RN en sida av en lagerlista med styrelseledamotens signatur. Av denna sida kan inte utläsas att A-son har utfört några kontroller eller ens varit närvarande. Vad avser värderingen av lagret hemma hos ägaren har A-son uppgett att en kontroll av marginalerna indikerade att anskaffningsvärdet kunde vara ca 130 000 kr högre än det redovisade värdet. Å andra sidan var inkuransrisken mycket hög. Han har tillagt följande: ”Jag fann inte att redovisat lager inte var rimligt värderat men anmärkte på att det var felaktigt inventerat.”

RN gör följande bedömning.

Enligt 9 kap. 42–44 §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska en revisor vidta vissa åtgärder om han eller hon finner att det kan misstänkas att en styrelseledamot eller den verkställande direktören gjort sig skyldig till bl.a. bokföringsbrott.¹

Av såväl A-sons anteckningar som hans svar till RN framgår att det förelåg mycket allvarliga brister i bolagets bokföring, att bokföringen hade upprättats långt efter räkenskapsårets slut och att bolagets resultat och ställning därför inte löpande hade kunnat följas. De konstaterade bristerna var sådana att grund för misstanke om bokföringsbrott förelåg vilket A-son enligt sina uppgifter till RN var medveten om. Med hänsyn till denna vetskap skulle A-son ha vidtagit de åtgärder som föreskrivs i ovan nämnda bestämmelser i aktiebolagslagen. Genom att underlåta detta har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Vad A-son har anfört om skälen till sin underlåtelse att iaktta de aktuella kraven förändrar inte denna bedömning.²

En grundläggande redovisningsprincip, vilken framgår av 2 kap. 4 § 6 årsredovisningslagen, är att tillgångar och avsättningar eller skulder inte får kvittas mot varandra. Inte heller får intäkter och kostnader kvittas mot varandra. Av A-sons anteckningar och av hans svar till RN framgår att intäkter/kostnader och tillgångar/skulder hade nettobokförts eftersom det i efterhand ansågs omöjligt att rekonstruera dessa. RN konstaterar att A-son därmed inte hade grund för sitt uttalande i revisionsberättelsen att årsredovisningen hade upprättats enligt årsredovisningslagen.

Av RN:s utredning framgår att agenturbolaget bedrev verksamhet som innebar en omfattande kontanthantering. Sådan verksamhet innebär typiskt sett en ökad risk för fel och oegentligheter i samband med intäktsredovisningen. Av denna anledning är det vid revision av sådana bolag viktigt att beakta de revisionsriskerna som följer med kontantförsäljningen. Det är därför viktigt att revisorn planerar och genomför sin revision på ett sådant sätt att intäktsredovisningens fullständighet i möjligaste mån säkerställs. En ingående genomgång av rutinerna samt kontroll av bolagets kassahantering är därmed en väsentlig del av revisionen.

¹ Hur revisorn bör agera beskrivs närmare i RevU4 Revisorns åtgärder vid misstanke om brott respektive penningtvätt.

² Vad gäller det straffrättsliga ansvaret då det praktiska bokföringsarbetet överlämnats till en bokföringsbyrå, se NJA 2003 s. 550.

Såvitt framgår av A-sons anteckningar hade agenturbolaget bristande kassarutiner. Denna omständighet tillsammans med kontanthanteringens omfattning har inneburit en förhöjd revisionsrisk. Trots detta har A-son inte visat eller ens gjort troligt att han har granskat bolagets kontanthantering. Han har genom denna underlåtelse åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Vad därefter gäller posten varulager har A-son uppgett att han inte fann, att redovisat lager inte var rimligt värderat, men att han anmärkte på att det var felaktigt inventerat. Redan av det sagda följer att en förhöjd revisionsrisk förelåg även avseende posten varulager. A-son till RN uppgett att han har utfört vissa kontroller av varulagret. Han har dock inte närmare beskrivit hur eventuella kontroller skett och inte heller verifierat sina uppgifter med någon dokumentation. RN konstaterar således att A-son, vare sig genom sin dokumentation eller genom sina svar på RN:s frågor, har visat eller ens gjort troligt att han har utfört någon godtagbar kontroll av lagrets existens och värde. Han har även härigenom åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Med hänsyn till bristerna i granskningen av kontanthantering och varulager har A-son inte haft grund för att tillstyrka fastställande av vare sig bolagets resultaträkning eller balansräkning. Genom att trots detta tillstyrka fastställandet av dessa räkenskapshandlingar har han åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

4 Oljebolaget

Oljebolaget säljer olja till bordsoljelampor, främst till restauranger. År 2004 var A-sons första år som vald revisor i bolaget. Verksamhetsidén är, enligt A-sons anteckningar, att bolaget till restauranger lånar ut mässingshållare för oljekassetter och därefter får beställningar av kassetter. A-son har i sin revisionsberättelse, daterad den 24 april 2006, konstaterat att bolagets egna kapital understeg hälften av det registrerade aktiekapitalet och informerat om att styrelsen inte hade följt bestämmelserna ”enligt ABL 13:12”. I övrigt avviker revisionsberättelsen inte från standardutformningen.

Bolagets omsättning minskade från 807 000 kr år 2004 till 619 000 kr år 2005. Vidare ökade kostnaderna för handelsvaror från 122 000 kr till 415 000 kr samtidigt som varulagrets redovisade värde ökade från 214 000 kr till 372 000 kr (76 procent av balansomslutningen) per den 31 december 2005. A-son har på en checklista svarat ja på frågorna om det fanns rutiner för att säkerställa en korrekt lagerinventering, om priserna stämde med inköpsfakturer och om det fanns tillförlitliga lagerspecifikationer. På en lagerlista har A-son antecknat att han kontrollerat två varuslag mot inköpsfakturer. I övrigt kan av A-sons dokumentation inte utläsas att han har utfört några kontroller, vare sig av rutiner eller av lagrets existens och värde. A-son har av RN ombetts att kommentera detta och beskriva eventuella kontroller, att uppge om han hade närvarit vid inventering samt att bifoga dokumentation från eventuell granskning.

Av det material som har tillställts RN kan inte utläsas att A-son har granskat bolagets hantering av skatter och avgifter och inte heller utfört någon övrig förvaltningsrevision (frånsett försäkringar). A-son har i efterhand till RN insänt ett dokument benämnt avstämningsrapport – moms som dock avser år 2006. På detta dokument finns endast uppgift om ingående respektive utgående mervärdesskatt samt vad som omförts mot kontot för redovisning av mervärdesskatt.

I oljebolagets årsredovisning för år 2005 har angetts att bolaget hade ansvarsförbindelser om 1,44 mnkr avseende ett dotterbolags skulder. A-son har i sin revisionsplan för år 2005 antecknat att dotterbolaget var försatt i konkurs. Någon sådan information finns dock inte i oljebolagets årsredovisning för år 2005. I förvaltningsberättelsen för år 2004 hade informerats om att dotterbolaget hade försatts i konkurs ”strax efter bokslutsdatum”, varför koncernredovisning inte hade upprättats. Av A-sons dokumentation kan inte utläsas att han har utrett huruvida ansvarsförbindelsen i relation till dotterbolaget i stället borde ha redovisats som en skuld i oljebolagets årsredovisning för år 2005. Såvitt framgår av A-sons dokumentation har han inte

heller reflekterat över om information om dotterbolagets konkurs (som inträffade under år 2005) borde ha tagits in i oljebolagets årsredovisning även för år 2005.

A-son har anfört följande.

Omsättningsjämförelsen är inte helt relevant eftersom ca 591 000 kr av 2004 års omsättning avsåg inköp och vidareförsäljning av bensin till dotterbolaget (vilket gått i konkurs) på grund av att detta hade svårt att få kredit.

I varukostnaden ingick köp av mässingshållare för oljekassetter. Dessa hade levererats till kunderna som lån utan kostnad samtidigt som oljekassetterna hade levererats. De togs med i fakturorna till ett nollbelopp varför även lagervärdet påverkats. Inte heller jämförelsesiffrorna avseende varukostnader respektive lagervärden är därför relevanta eftersom ett stort antal mässingshållare fanns ute hos kunder men var bolagets egendom. A-son har hävdade att problemet uppmärksammades vid genomgången av bokslutet för år 2005 och att redovisningen sker på ett annat sätt från och med år 2006. Rutinerna har ändrats så att utlevererade hållare påverkar lagersaldot och finns i ett register så att debitering kan ske om hållarna inte återlämnas. Problemet gäller att bolaget inte har kontroll över tidigare utlevererade hållare och inte vet om de finns kvar.

Vad beträffar lagrets existens har A-son uppgett att han ”kontrollerat existens”, dock först den 22 maj 2006. Han har till sitt yttrande bifogat några ottydliga bilder tagna med en mobiltelefon. A-son har uppgett att han inte har närvarit vid någon lagerinventering i bolaget. Han har inte närmare beskrivit hur eventuella kontroller skett och inte förklarat hur en kontroll i maj 2006 kunde verifiera existensen flera månader tidigare.

A-son har vad avser skatter och avgifter hävdade att han har utfört transaktionsanalyser men att han inte har kvar någon dokumentation för år 2005 utan endast för år 2006. Vidare har A-son uppgett att han har utfört förvaltningsrevision, att rapporten avseende denna inte blev insatt under aktuell flik men framgår av promemoria över iakttagelser och förbättringsförslag. För att verifiera detta har A-son till RN insänt ett dokument benämnt PM på vilket fyra frågor besvarats med u.a.

Vad slutligen gäller dotterbolaget har A-son uppgett att detta försattes i konkurs den 14 januari 2005 och att information om detta togs in i oljebolagets årsredovisning för år 2004.

RN gör följande bedömning.

Som framgått ovan har A-son i ett yttrande till RN uppgett att det inte var relevant att göra jämförelser av bolagets omsättning eftersom ca 591 000 kr av 2004 års omsättning avsåg inköp och vidareförsäljning av bensin till ett dotterbolag. Eftersom oljebolagets kostnader för handelsvaror, med A-sons förklaring, borde överstiga 590 000 kr för år 2004, men endast uppgick till 122 000 kr, har han av RN ombetts att förklara sitt tidigare lämnade svar. A-son har i ett senare yttrande i stället lämnat en ny förklaring, nämligen att oljebolaget fakturerade sitt dotterbolag 402 000 kr för företagsledarens arbetsinsats i dotterbolaget och att detta således inte krävde någon form av varuinköp. RN finner det anmärkningsvärt att A-son i sitt tidigare svar till RN har lämnat felaktiga uppgifter och korrigerat dessa först när RN konstaterat att de uppenbart inte stämmer med oljebolagets årsredovisning för år 2004.

Posten varulager utgjorde, enligt årsredovisningen, oljebolagets mest väsentliga tillgång. Som framgått ovan har A-son uppgett att hans granskning av varulagret bestod i att han i maj 2006 utförde en kontroll av lagrets existens. RN konstaterar att kontrollen ifråga enligt A-son skedde efter det att han avgav sin revisionsberättelse för räkenskapsåret 2005. Utifrån vad som framkommit vid RN:s utredning konstaterar RN att A-son inte, vare sig genom sin dokumentation eller genom sina svar på RN:s frågor, har visat eller ens gjort troligt att han har

utfört någon godtagbar kontroll av lagrets existens och värde. Han har härigenom åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Eftersom posten varulager utgjorde 76 procent av balansomslutningen har A-son inte heller haft grund för att tillstyrka fastställande av bolagets balansräkning. Genom att utan tillräcklig grund ändå göra detta har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Vad gäller A-sons påståenden om kontroller av oljebolagets hantering av mervärdesskatt konstaterar RN att det dokument för år 2006 som A-son har tillställt RN, och som beskrivits ovan, inte visar att utgående mervärdesskatt har stämts av mot omsättningen enligt redovisningen. Detta dokument kan därför inte verifiera att någon godtagbar avstämning har skett av bolagets mervärdesskatt, även om det hade avsett år 2005. Vad beträffar förvaltningsrevision i övrigt har A-son på en checklista besvarat fyra frågor med ja eller nej. RN konstaterar att dessa noteringar inte verifierar att någon godtagbar förvaltningsrevision har utförts.

I 6 kap. 1 § 2 årsredovisningslagen stadgas att upplysningar ska lämnas i förvaltningsberättelsen om sådana händelser av väsentlig betydelse som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. Att oljebolagets dotterbolag försatts i konkurs måste enligt RN:s mening anses vara en väsentlig händelse särskilt på grund av att oljebolaget fortfarande i årsredovisningen för år 2005 har redovisat ansvarsförbindelser om 1,44 mnkr avseende dotterbolagets skulder. Av A-sons dokumentation kan inte utläsas att han har uppmärksammat denna fråga, än mindre agerat för att information togs in i förvaltningsberättelsen. A-son har genom sin underlåtenhet åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Denna RN:s bedömning påverkas inte av att information om dotterbolagets konkurs fanns i oljebolagets årsredovisning för år 2004.

5. RN:s sammanfattande bedömning

RN har beträffande de två ovan redovisade revisionsuppdragen kunnat konstatera mycket allvarliga brister i A-sons dokumentation och även i hans revisionsarbete. A-son har inte vare sig genom sin dokumentation eller genom sina svar på RN:s frågor gjort sannolikt att han utfört någon godtagbar förvaltningsrevision eller någon godtagbar revision av väsentliga resultat- och balansposter. Han har därför inte haft grund för sina uttalanden i revisionsberättelserna. A-son har vidare i ett av dessa bolag underlåtit att vidta de i aktiebolagslagen föreskrivna åtgärderna vid misstanke om brott. RN finner sammanfattningsvis att A-sons revisionsverksamhet har uppvisat mycket allvarliga brister.

A-son har i flera avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. Det som läggs A-son till last är mycket allvarligt. RN finner dock att den disciplinära åtgärden, med hänsyn till vad som ovan anförts om A-sons samlade revisionsinsatser i de av RN granskade uppdragen, kan stanna vid en varning. I detta sammanhang kan noteras att RN, i situationer där revisorer åsidosatt sina skyldigheter på ett så allvarligt sätt som i detta ärende, inom ett till två år efter meddelad disciplinär åtgärd brukar följa upp revisorns arbete inom ramen för myndighetens systematiska och uppsökande tillsyn (SUT).

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, kammarrättspresidenten Hans-Jörgen Andersson, vice ordförande, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, skattedirektören Marie Carlsson, biträdande avdelningschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin

Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit stf. direktören Per Eskilsson, juris doktorn Adam Diamant samt chefsrevisorn Inger Blomberg som föredragit ärendet.